

**Scenariusz zajęć dla uczniów gimnazjum
OKUPACJA NIEMIECKA ZIEM POLSKICH**

**Wykorzystanie programu multimedialnego
Historia Świata i Polski
*1914-1948, Wojny światowe***

*mgr Maria Kosterkiewicz
Gimnazjum nr 12
w Poznaniu*

Temat: Okupacja niemiecka ziem polskich

Cele ogólne:

- założenia i metody realizacji niemieckiego Generalnego Planu Wschodniego w odniesieniu do ziem polskich,
- sytuacja społeczeństwa polskiego na ziemiach okupowanych przez III Rzeszę,
- wyjaśnienie podstawowych pojęć: okupacja, eksterminacja, obozy koncentracyjne, obozy zagłady, holocaust.

Cele operacyjne:

- operowanie pojęciami związanymi z okupacją niemiecką,
- poznanie losów Polaków i Żydów w okresie okupacji,
- omówienie form represji stosowanych przez okupanta,
- doskonalenie umiejętności pracy z wykorzystaniem programu komputerowego,
- poszukiwanie, porządkowanie i wykorzystanie informacji,
- przetwarzanie informacji do celów analitycznych,
- wykorzystanie materiału ikonograficznego (tekstów kultury),
- posługiwanie się mapą polityczną,
- efektywna praca w grupie,
- poprawne posługiwanie się językiem ojczystym.

Środki dydaktyczne:

- program multimedialny „Historia świata i Polski, 1914-48, Wojny światowe”,
- karta pracy, mapa konturowa „Ziemie polskie 1939-45”.

Forma zajęć:

- praca w grupach

Struktura i opis lekcji

1. Rozdanie uczniom kart pracy.
2. Zapoznanie uczniów z tematem, podział na grupy z wyznaczeniem liderów i omówienie metod realizacji celów lekcji.
3. Badanie i przekształcanie

Uczniowie pracują w grupach. Wyszukują informacje, porządkują wiedzę, odnoszą się do materiału ikonograficznego, formułują wnioski, posługują się mapą.

4. Prezentacja dorobku pracy zespołów.
5. Refleksje uczniów w odniesieniu do wybranych zagadnień.
6. Podsumowanie tematu zajęć.

Temat: Okupacja niemiecka ziem polskich w czasie II wojny światowej

1. Okupacja – czasowe zajęcie przez siły zbrojne jednego państwa części lub całości innego kraju i ustanowienie tam faktycznej, obcej władzy.

2. Zaznacz odrębnymi kolorami i opisz na załączonej mapie konturowej:

a) granice obszaru II Rzeczypospolitej, który został włączony bezpośrednio do Rzeszy i granice *Generalnego Gubernatorstwa (GG)*,

b) ziemie wchodzące w skład *Kraju Warty (Warteland)* oraz nazwisko i imię niemieckiego namiestnika,

c) stolicę GG oraz nazwisko i imię niemieckiego gubernatora tego obszaru,

d) ustal i odpowiedz na podstawie tekstu, dlaczego nieaktualna stała się linia podziału Polski między ZSRR i Niemcy zweryfikowana 28 września 1939 r.

3. Co zakładał *Generalny Plan Wschodni*, nadzorowany przez szefa gestapo i SS – Heinricha Himmlera w odniesieniu do ziem polskich? Wskaż przykład brutalnej polityki niemieckiego osadnictwa.

.....

.....

.....

.....

4. Omów sytuację w *Warteland (Kraju Warty)*.

Założenia polityki okupanta	Metody realizacji wobec ludności

5. Objaśnij i posłuż się przykładami prześladowań i eksterminacji narodu polskiego i żydowskiego (szukaj w GG i Kraju Warty).

masowe egzekucje, więzienia
------------------------------------	-------------------------

akcje wysiedleńcze
---------------------------	----------------

Akcja AB
-----------------	----------------

.....

**obozy
koncentracyjne
i obozy zagłady**

.....
.....
.....

getta

.....

6. Poszerz wiadomości na temat sytuacji ludności polskiej i sformułuj notatkę na temat codziennych zagrożeń i obowiązków (powinności) Polaków wobec niemieckich władz okupacyjnych.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

7. Zobacz i przeanalizuj *Kartkę żywnościową (Lebensmittelkarte)* przeznaczoną dla Polaków:

- Jakich produktów w ogóle nie ma?
- Co sądzisz na temat wielkości i asortymentu tych racji żywnościowych?

8. Zapoznaj się z losem ludności żydowskiej w obozach: *Oświęcim Brzezinka, Treblinka i Majdanek*, zobacz zdjęcia i fragment kroniki radzieckiej. Wypowiedz się:

Co widzisz?

Co czujesz?

Co myślisz?

Uzasadnij, że określenie *holocaust* w pełni oddaje tragedię narodu żydowskiego.

.....
.....
.....

9. Odszukaj w leksykonie hasło *Misja Karskiego*. Na czym polegało znaczenie „misji” Polaka?

10. Odszukaj w leksykonie hasło *Akcja pod Arsenalem*.

a. Z jakiej powieści znasz to wydarzenie?

b. Czym były dla mieszkańców Warszawy Pawiak i aleja Szucha?

11. W *procesach norymberskich* (znajdź informacje) osądzono hitlerowców za zbrodnię ludobójstwa, które do dziś nie uległy przedawnieniu. Czy słusznie?